

**Методика
розрахунку вартості досягнення установкою гранично допустимих викидів,
визначених у висновках найкращих доступних технологій та методів
управління, у співвідношенні з перевагами для довкілля**

Загальні положення

1. Ця Методика встановлює порядок проведення оператором установки розрахунку вартості досягнення установкою гранично допустимих викидів, визначених у висновках найкращих доступних технологій та методів управління (далі – НДТМ), у співвідношенні з перевагами для довкілля під час складання оцінки відступу згідно зі статтею 13 Закону України «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення», а також визначає показники критерію непропорційно високої вартості досягнення установкою гранично допустимих викидів, визначених у висновках НДТМ, порівняно з перевагами для довкілля.

2. Ця Методика застосовується в разі отримання вперше інтегрованого довкіллевого дозволу для установки, що експлуатується, або у разі оновлення умов інтегрованого довкіллевого дозволу у зв'язку з набранням чинності висновками НДТМ (в тому числі й оновленими), для основних видів діяльності або виробничих процесів, включених до виданого інтегрованого довкіллевого дозволу.

3. Результати розрахунку вартості досягнення установкою гранично допустимих викидів, визначених у висновках НДТМ, у співвідношенні з перевагами для довкілля, оцінка непропорційно високої вартості та рекомендований строк відступу зазначаються оператором установки в Оцінці відступу.

**Порядок розрахунку вартості досягнення установкою гранично
допустимих викидів, визначених у висновках НДТМ, у співвідношенні з
перевагами для довкілля**

4. Розрахунок вартості досягнення нормативів гранично допустимих викидів, визначених у висновках НДТМ для відповідного виду діяльності, що провадиться на установці, та визначення її непропорційності відносно переваг

для довкілля, здійснюється на основі співвідношення умовної екологічної вигоди, яка визначається на основі розрахунку розмірів відшкодування збитків для атмосферного повітря та для водних об'єктів (далі – умовна екологічна вигода), із сукупними витратами оператора установки на впровадження вимог висновків НДТМ, з урахуванням показників критерію непропорційно високої вартості досягнення установкою гранично допустимих викидів, визначених у висновках НДТМ, порівняно з перевагами для довкілля, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від _____ № _____.

5. Визначення непропорційності витрат оператора установки на впровадження вимог висновків НДТМ для відповідного виду діяльності, що провадиться на установці, відносно переваг для довкілля, здійснюється шляхом обчислення коефіцієнта економічної непропорційності за такою формулою:

$$K_{\text{ен}} = \frac{T \times TB}{CB}$$

де:

$K_{\text{ен}}$ – коефіцієнт економічної непропорційності;

T – умовна екологічна вигода (грн), яка визначається на основі розрахунку потенційного розміру відшкодування збитків за наднормативний викид/наднормативний скид конкретної забруднюючої речовини, щодо якої подається запит на відступ відповідно до: Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, затвердженої наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 28 квітня 2020 р. № 277, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 травня 2020 р. за № 414/34697, – для атмосферного повітря;

Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 20 липня 2009 р. № 389, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2009 р. за № 767/16783, – для водних об'єктів.

При розрахунку в якості наднормативного викиду/наднормативного скиду забруднюючих речовин використовується різниця між затвердженими екологічними нормативами (ГДК, ГДС) згідно з законодавством та нормативами, передбаченими НДТМ. Розрахована сума не є підставою для відшкодування збитків за наднормативний викид/наднормативний скид забруднюючих речовин, а використовується як методичний інструмент для оцінки економічної непропорційності;

ТВ – термін відступу, років, значення, яке самостійно зазначає оператор установки в оцінці відступу;

СВ – сукупна вартість заходів для впровадження НДТМ (грн.), яка включає: капітальні витрати на впровадження заходу (закупівля технологічного обладнання, проектування, монтаж, ІТ-рішення тощо);

збільшення операційних витрат протягом 10 років після впровадження заходу (споживання енергії, реагентів, обслуговування, навчання персоналу, сертифікація);

інші витрати, пов'язані з реалізацією заходів (страхування, втрати продуктивності, аудит, консультаційні та інженерні послуги);

втрата продуктивності, пов'язана з необхідним зниженням обсягів виробництва в період реконструкції, запуску або тестування обладнання;

втрата прибутку, розрахована як добуток середньої рентабельності відповідного продукту (на одиницю обсягу) та недоотриманого обсягу виробництва в результаті впровадження заходу.

До складу СВ можуть включатися також витрати, обумовлені показниками географічного розташування установки, та показниками технічних характеристик установки.

6. Оскільки відступ щодо установки надається у разі, якщо до її складу входять як організовані, так і неорганізовані джерела викидів, окремий розрахунок умовної екологічної вигоди для неорганізованих стаціонарних джерел викидів не здійснюється.

Неорганізовані викиди від стаціонарних джерел враховуються у складі установки як компонент, що підпадає під дію відступу, без індивідуального розрахунку економічної непропорційності.

7. У тих випадках, коли значення нормативів встановлені у висновках НДТМ визначені у середньодобових концентраціях, а затверджені екологічні нормативи визначені у максимально-разових концентраціях, коефіцієнт економічної непропорційності визначається за наступною формулою:

$$K_{\text{ен}} = \frac{T \times K_{\text{осер}} \times \text{ТВ}}{\text{СВ}}$$

де:

$K_{\text{осер}}$ – коефіцієнт перерахунку середньодобових концентрацій у максимально-разові, який визначається як співвідношення чинної максимально-разової концентрації до середньодобової концентрації відповідно до НДТМ.

Коефіцієнт осереднення розраховується наступним чином:

$$K_{\text{осер}} = \frac{C_{\text{середньодобова}}}{C_{\text{макс.разова}}}$$

де:

$C_{\text{середньодобова}}$ – середньодобова концентрація, яка зазначена в нормативі НДТМ.

$C_{\text{макс.разова}}$ – чинні затверджені ГДК.

8. Оператор установки вказує в оцінці відступу рекомендований строк відступу (у роках), який самостійно визначається ним у розрахунку коефіцієнта економічної непропорційності.

Визначення можливості надання відступу здійснюється за наступним принципом:

якщо значення $K_{\text{ен}} < 1$, відступ надається на строк, який був зазначений оператором як «Термін відступу, років», але не менше ніж на 3 роки;

якщо значення $K_{\text{ен}} \geq 1$, відступ не надається.

9. Разом з оцінкою відступу оператор установки повинен подати:

повний перелік установок оператора, щодо яких подається оцінка відступу;

розрахунки $K_{\text{ен}}$ для кожної установки;

супровідні матеріали, що підтверджують застосування показників критерію непропорційно високої вартості досягнення установкою гранично допустимих викидів, визначених у висновках НДТМ, порівняно з перевагами для довкілля, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від _____ № _____;

план впровадження заходів, що містить поетапний графік реалізації заходів, прогнозовані інвестиції по роках, строки досягнення повної відповідності вимогам НДТМ.
